

SZEGEDI KISTÉRSÉGI

MEGJELENIK A SZEGEDI KISTÉRSÉG TÖBBCÉLÚ TÁRSULÁS TELEPÜLÉSEIN

ALGYÓ • DESZK • DÓC • DOMASZÉK • KÜBEKHÁZA • RÖSZKE • SÁNDORFALVA
SZATYMAZ • SZEGED • TISZASZIGET • ÚJSZENTIVÁN • ZSOMBÓ

ITT A TIZEDIK!

Megérkezett az új troliflotta legújabb darabja. A 13 járműből 10 már Szegeden van.

SEGÍTIK A KERÉKPÁROSOK MINDENNAPJAIT DOMASZÉKEN

A Mórahalom és Domaszék közt kiépült kerékpárút mellé kerékpáros pihenőket helyeztetett ki, továbbá beszereztek 28 kerékpárt is.

KÉNYELMESEBBEN BUSZOZHATNAK A DESZKIEK

Május elsejével a deszki Maros-menti lakóterületen megépült buszfordulót is bekötötték a helyközi buszjáratok útvonalába.

Fejlesztések Szegeden 3. oldal

Fejlesztések a Kistérségben 6. oldal

Fejlesztések a Kistérségben 8. oldal

Portré

Talpai János két településnek is díszpolgára

Három éven belül két település díszpolgárának is megválasztották Talpai Jánost, ami ritka a magyar gyakorlatban. Tiszasziget és Újszentiván korábbi vezetője, a Csongrád Megyei Labdarúgó Szövetség egykori elnöke mindig azt tartotta fontosnak a munkája során, hogy a környezetében dolgozók jól érezzék magukat. Nyugdíjasként egy kis büfét üzemeltet a szőregi iskolában, és rendszeresen úszik a SZUE-ban.

Újszentivánon születtem, ott végeztem az általános iskolát, ami után a Rózsa Ferenc Gimnáziumban és Szakközépiskolában (ma Csonka János szakközépiskola – a szerk.) érettségiztem. Az iskola elvégzése után autószerelőként dolgoztam Szegeden, majd a tiszaszigeti termelőszövetkezetbe kerültem.

Folytatás a 5. oldalon

Interjú

BOTKA LÁSZLÓ: SZEGED AZ EU-CSATLAKOZÁS NYERTESE

Tíz éve csatlakozott Magyarország az Európai Unióhoz. Botka László polgármester szerint Szeged egyértelműen a csatlakozás nyertese, hiszen a magyar nagyvárosok közül Szegedre érkezett a legtöbb, 290 milliárd forint uniós fejlesztési forrás.

– Szeged egyértelműen győztese az elmúlt évtizednek, hiszen a magyarországi nagyvárosok közül Szegeden valósulhatott meg a legtöbb Európai Unió által támogatott nagyberuházás. Az Unióban hétéves fejlesztési ciklusok vannak. Most zárult le a 2007–2013 közötti fejlesztési

ciklus. Ebben az időszakban összesen 290 milliárd forint uniós forrás érkezett Szegedre az önkormányzati és egyetemi beruházásokhoz, valamint több száz szegedi székhelyű vállalkozás, cég gazdaságfejlesztő beruházásaihoz – mondta Botka László.

Folytatás a 2. oldalon

Interjú

UJHELYI ISTVÁN: „LEGYEN SZEGEDNEK SZAVA AZ EURÓPAI UNIÓBAN!”

Nem a kormánytól függ Szeged sorsa, a város fejlődését, gyarapodását a jövőben is az európai uniós fejlesztési források határozzák majd meg. Ezért fontos, hogy Szegednek legyen képvisellete Brüsszelben. Az MSZP európai parlamenti listájának második helyén szereplő politikus, Ujhelyi István ígéri, erős, határozott érdekképviselőre törekszik majd az Európai Parlamentben.

Most lesz az első alkalom, hogy Szeged és térsége Szegeden lakó politikusot küldjön az Európai Parlamentbe, aki öt éven keresztül képviselheti majd a Tisza-parti város érdekeit Brüsszelben – mondja az MSZP európai parlamenti listáján induló szocialista politikus.

Miért fontos, hogy szegedi is bekerüljön az uniós tesztbe?

Mert Szeged és a szegedi kistérség további fejlődése csak így biztosított. Az elmúlt hét évben magasra tettük a lécet. A most záruló hétéves uniós költségvetési ciklusban összesen 7200 milliárd forint fejlesztési forrás

érkezett az országba, ebből 290 milliárd forint Szegedre. Ezzel a Tisza-parti város toronymagasan első a hazai nagyvárosok között: ebből a forrásból Szegeden közlekedés-fejlesztési, egészségügyi, munkahelyteremtő, egyetemi és közoktatási beruházások valósultak meg. Tizenkét évi parlamenti tapasztalattal a hátam mögött ezt a munkát szeretném folytatni, erősíteni a következő öt évben. Eddig parlamenti képviselőként szolgáltam Szeged mellett Deszket, Kübekházát, Tiszaszigetet és Újszentivánt, mostantól Brüsszelben szeretném ugyanezt tenni.

Folytatás a 2. oldalon

Fejlesztések a Kistérségben

Folytatás a 2. oldalon

UNIÓS PÁLYÁZATOK 293 MILLIÁRDOT HOZTAK A KISTÉRSÉGBE

Interjú

BOTKA LÁSZLÓ: SZEGED AZ EU-CSATLAKOZÁS NYERTESE

Folytatás az 1. oldalról

– Tíz éve, amikor Magyarország az Európai Unióhoz csatlakozott, azt mondtam: meggyőződés, hogy Szeged versenyképes adottságai fel fogják értékelődni azzal, hogy az ország az EU tagja lett, és a korábban hátránynak tűnő földrajzi helyzetünk előnyünkre fog válni. Legszebb reményeimet is felülmúlta, álomban sem gondoltam, hogy ekkora összeget és ilyen jelentős beruházásokat, fejlesztéseket fog hozni uniós csatlakozásunk. Az is látszik, hogy a földrajzi helyzetünk is felértékelődött, hiszen nagyon sok közös programot bonyolítottunk és bonyolítunk most is a határ menti partnereinkkel, elsősorban Temesvárral és Szabadkával. Nagyon sok határon átnyúló projektünk volt, és ilyeneket tervezünk a

következő időszakra is – folytatta Szeged polgármestere.

– Január elsejével kezdődött el az új, hétéves uniós fejlesztési ciklus, amelyben egy kicsit átalakul a finanszírozás. Ez Szeged számára további előnyöket jelent. A magyarországi nagyvárosok, köztük Szeged is kapott egy dedikált forrást, amit nem kell megpályázni, nincsenek uniós megkötések. Lényegében ez a pénz, ami közel 32 milliárd forint, már itt van az ablakban. A szegedi városi közgyűlés konszenzussal fogadott el egy 17 pontból álló fejlesztési programot, listát, amely tartalmazza azokat a legfontosabb elképzeléseinket, amelyeket az elkövetkező években szeretnénk megvalósítani. Mindezeket túl a legfontosabb stratégiai szövet-ségünkkel, partnerünkkel, a

Szegedi Tudományegyetemmel is megkötöttük azt a megállapodást, ami rögzíti, milyen irányokban dolgozunk együtt, illetve közös munkaszervezet készíti a projekteket. Rendszeres, folyamatos, szinte napi szintű az egyeztetés a város és az egyetem között.

– Mi a siker titka? Képesek voltunk szakmailag jól megalapozott módon úgy megfogalmazni a fejlesztési projekteinket, pályázatainkat, hogy abból kiderüljön: nem csupán Szeged városának, de az egész térségnek, sőt Magyarországnak van szüksége az adott beruházásra. Tehát nem partikuláris módon fogalmaztuk meg az elképzeléseinket. Szegeden pedig nagyon nagy értéknek tartom, hogy általánosan elfogadott lett az a vélemény és álláspont, hogy ha bárki fejleszteni, beruházni,

építkezni akar a városban, akkor azt városi közös érdekek tekintjük. A polgármesteri hivatal, az önkormányzat minden támogatást, segítséget megadott minden olyan szegedi intézménynek, cégnek, amely uniós beruházásban gondolkodott.

– Nagyon elégedett lennék, ha az elkövetkező hét évben is ugyanennyi uniós forrás érkezne Szegedre. Ezen dolgozunk. Jó magásra tettük a lécet, így az elvárások is magasak saját magunkkal szemben. Egy dolgot látni kell a most lezárult hétéves ciklussal kapcsolatban: eltérő módon szerepeltek a magyarországi városok, voltak, amelyek jóval a lehetőségeik alatt teljesítettek, és voltak, amelyek nagyon jól működtek. Egy összefüggést viszont egészen biztosan nem látni: nema

polgármester és az önkormányzat pártállása határozta meg, hogy melyik város mennyi uniós fejlesztési forráshoz jutott, hanem sokkal inkább az, mennyire volt végiggondolt, közösen képviselt, szakmailag megalapozott, hosszú távú a fejlesztési koncepció. Ahol ezt meg tudták valósítani – Szeged ebben élen járt –, ott sikeresek voltak.

– Hogy mire helyezi a hangsúlyt Szeged az elkövetkező hétéves uniós fejlesztési ciklusban? Nagyon fontosnak tartjuk a gazdaságfejlesztést. A lézerközpont melletti hetven hektáros ipari terület kialakítását nagy feladatnak tartjuk. Ebben a munkában szorosan együttműködünk a Szegedi Tudományegyetemmel. Bizom benne, hogy ez az egész város gazdaságának húzóágazata lesz, hiszen annak

szántuk, amikor 5-6 évvel ezelőtt elkezdtek ennek a projektnek az előkészítését. De egy város soha nincsen kész, mindamellett, hogy tervezzük fedett uszodát, szeretnénk megépíteni a déli Tisza hidat, szeretnénk tovább folytatni a lakótelepek felújítását, korszerűsítését. Ahhoz pedig, hogy az intézményeinkben magas szintű szakmai munka folyjon, ágazatonként elkészítettük azokat a fejlesztési prioritásokat, amelyeket a következő években szeretnénk megvalósítani. Egy város két dolgot tehet, folyamatosan fejlődik, vagy lemarad. Szeged a folyamatos fejlődést választotta az elmúlt években, és bízom benne, hogy ehhez kapunk felhatalmazást az őszi önkormányzati választáson a következő évekre is – hangsúlyozta Botka László.

Interjú

UJHELYI ISTVÁN: „LEGYEN SZEGED-NEK SZAVA AZ EURÓPAI UNIÓBAN!”

Folytatás az 1. oldalról

Elhagyja a Tisza-parti várost?

Nemcsak lélekben, de a valóságban is szegedi maradok. Eddig Szőreg és Budapest, a jövőben Szőreg és Brüsszel között ingázom majd. Előzetesen abban a munkamegosztásban állapodtunk meg, hogy Szabó Sándor a magyar országgyűlésben, Botka László polgármester az önkormányzat élén, én pedig az Európai Parlamentben küzdök majd ugyanazért a célért, amit eddig is tettünk, hogy Szegeden minél több és minél jobban hasznosítható fejlesztés valósulhasson meg európai uniós forrásokból.

Milyenek az esélyeink?

Magyarország mintegy 10 ezer milliárd forint fejlesztési forrást használhat fel a következő hétéves uniós fejlesztési ciklusban. Ez a pénz Szeged költségvetésére 250 évig lenne elegendő... Arról is döntés született, hogy a megyei

PIROS KÖNYVET VISZ MAGÁVAL BRÜSSZELBE

Ujhelyi István a kampány kezdetén egy szép piros albumot nyitott, amelybe a szegediek beleírhatják javaslataikat, hogyan képviselje majd az érdekeiket. Ezt magával viszi majd Brüsszelbe, hogy mindig ott legyen az irodájában, és folyamatosan emlékeztesse a magyar választók és a szegediek elvárásaira. Így mindig tudni fogja, hogy mit kívánunk mi, magyarok és szegediek Brüsszeltől és az Európai Uniótól.

jogú városok – így Szeged is – külön „dedikált” pénzt kapnak, ami azt jelenti, hogy a területi operatív programban Szegednek közel 20 milliárd forintja lesz. Ezért Szeged számára kiemelt jelentőséggel bírnak az európai uniós választások: fontos, hogy a városnak legyen képviselője és hangja Brüsszelben. Én pedig Szeged és térségének, valamint a magyar érdekek határozott képviselője kívánok lenni.

Május 25-én lesznek az európai parlamenti választások. Kiknek a szavazataira számít?

Most személyekre nem, csak pártlistákra lehet majd szavazni.

Aki megtisztelt a bizalmával, az az MSZP listáján juttathat el Brüsszelbe. Ez a választás, ellentétben a parlamentivel, nem elsősorban a pártok csatájáról szól, éppen ezért nemcsak a baloldali érzelmű emberek szavazataira számítok, hanem a fideszes, a jobbikos, az LMP-s és a parlamenti választásról távolmaradók voksaira is, hiszen most először nyílik lehetőség arra, hogy Szegednek és a szegedi kistérségnek közvetlenül szava legyen Brüsszelben. Ez pedig a város fejlődése szempontjából a következő hét évben kiemelkedően fontos. Közösen kell változtatnunk Európán, hogy biztonságot adjunk minden magyarnak is.

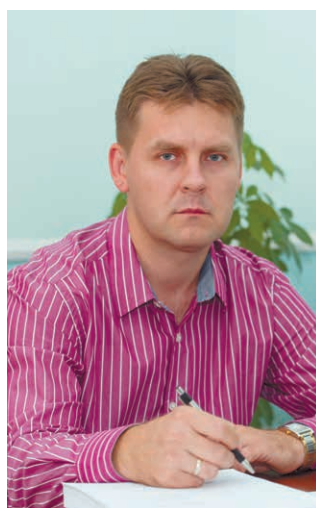
Mit tekint a legfontosabb feladatának majd Brüsszelben?

A következő évek egyik legfontosabb feladata a munkahelyteremtés uniós forrásokból, hogy külföldön dolgozó fiataljaink haza tudjanak jönni, és minden munkavállaló tisztességes bért kapjon. Mindent meg kívánok majd tenni annak érdekében, hogy ebben pozitív változások legyenek majd.

Interjú

UNIÓS PÁLYÁZATOK 293 MILLIÁRDOT HOZTAK A KISTÉRSÉGBE

Sikeresen szerepeltek az elmúlt hétéves uniós ciklusban a szegedi kistérség települései. A nyertes pályázatok nyomán több mint 293 milliárd forintnyi támogatás érkezett a térség önkormányzataihoz, amelyhez a helyhatóságok 48 milliárdos önrésszel járultak hozzá. Szeged és a környékbeli települések közel 1700 esetben tudtak eredményesen pályázni uniós forrásokra.

– A sikeres forrásszerzés egyik titka az, hogy a kistérség települései egymással összefogva indultak és nyertek. A pályázati kiírások többsége ugyanis városrési, olykor csak a nagyobb településeknek van megfelelő önréje és a tervezési, előkészítési költségekhez forrása. Szeged térségében számtalan eset bizonyítja a közös pályázat sikerét. Példaértékű az a hulladékgazdálkodási program, amelynek során Szeged és a környező 26 település elhagyott hulladéklerakóit rekultiválták – mondta Szabó Sándor országgyűlési képviselő.

A szegedi kistérség az elmúlt években a Közlekedési Operatív Program pályázatain szerepelt a legsikeresebben: a megítélt 110 milliárd forint támogatás mindössze 5 pályázat között oszlak el. A támogatások 96 százalékát két nagyprojekt nyerte el, az egyik az M43-as autópálya Makó-Szeged közötti szakaszának kiépítése, a másik pedig a szegedi elektromos közösségi közlekedés fejlesztése.

Szabó Sándor szerint a Környezet és Energia Operatív Program számít a másik legsikeresebb pályázati programnak a térségben: 85 pályázat több mint 20 milliárd forintot nyert többek között szennyvíztisztító építésre és csatornázásra. Hasonló nagyságrendű sikert ért el a kistérség települései a Gazdasági Operatív Programban is: itt ezer pályázat nyert összesen 31 milliárd forint támogatást döntően a helyi gazdaság fejlesztésére.

Szabó Sándor, a térség országgyűlési képviselője a legújabb fejlesztésekről szólva elmondta, Tiszaszigeten április végén zárult le az a projekt, amelynek során új, közel 400 négyzetméteres szociális ellátóközpontot alakítottak ki. A jövőben itt intézik a gyermekjóléti ügyeket, ide költözött a családsegítő, valamint az idősek nappali ellátását is ebben az épületben végzik. A közelmúltban zárult le az a program is, amelynek során 80 millió támogatás mellett fejlesztették, korszerűsítették a Tisza-Maros szög közösségi közlekedését: ennek keretében Deszken, Tiszaszigeten és Újszentivánon buszvárókat, buszöblöket és buszfordulókat alakítottak ki. A kistérség jelentős közelmúltbeli beruházása volt az újszentiváni bölcsőde építése is, amelyre 150 millió támogatást nyert a település a gyermekjóléti alapellátások javítása érdekében.

HELYBEN NÉPSZERŰ A DAOP IS

Népszerűek a szegedi kistérség területi adottságaihoz jól igazodó Dél-Alföldi Regionális Operatív Program pályázatai is. Az elmúlt években több mint 400 pályázatot nyújtottak be ide a kistérségből, ezek közül 200 nyert támogatást összesen 30 milliárd forint értékben. Ebben a konstrukcióban is magas, több mint 150 millió forint az egy pályázatra jutó átlagos támogatás összege.

Fejlesztések Szegeden

MÁR 10 DB VAN AZ ÚJ JÁRMŰVEKBŐL

Decemberben az első még kuriózumnak számított, jelenleg már 10 darab közlekedik Szeged legújabb trolijaiból. Az Ikarus-Skoda Tr187 típusú, piros járművekből összesen 13 készül a szegedi elektromos tömegközlekedés fejlesztési nagyprojektnek köszönhetően.

Nem sokkal karácsony előtt szállhattak föl először utasok az első, T-450-es pályaszámot viselő járműre. A troli kifejezetten Szeged számára készült az új, 10-es vonal kiépítése kapcsán. „Kaszniját” az ismét életjeleket mutató Ikarusz készítette, elektromos hajtásrendszerét pedig a csehországi Skoda tervezte és építette be.

Az új járművek a szerződéseknél megfelelően érkeznek, és immár 10 darab van belőlük, a maradék három őszig készül el. A szegediek szavazatai nyomán pirosra festett járművek minőségi változást jelentenek a közösségi közlekedésben. Alacsonypadlósak, így könnyű a föl- és leszállás. Ez különösen fontos a kerekesszékekkel közlekedők számára, hiszen így ők is igénybe tudják venni a városi tömegközlekedést. Az új trolik rendkívül csendesek,

kényelmesek. A tervezők arra is gondoltak, hogy legyen hol elhelyezni a nagyobb táskákat, csomagokat. A nyári kánikula idején az is kiderül majd, mennyire működnek jól a légkondicionálók. Az utasok biztonságát kamerák felügyelik.

1979. április 29-én indult meg a forgalom az első szegedi tro-

libuszvonalon, az 5-ös számún, amely Újszegedre szállította az utasokat. A 35 éves évforduló kapcsán konferenciát rendeztek az SZKT Körtöltés utcai trolitelepén, amely keretében átadták az új troliflotta 10. darabját is.

Az ünnepélyes átadón elsőként Gyimes László fideszes tanácsnok arról beszélt, hogy örömteli a szegediek számára, ha gyarapodik a város. A tanácsnok szerint a Fidesz-frakció és az SZKT vezetése mindvégig támogatta az új, környezetkímélő trolik beszerzését.

Fejlesztések Szegeden

Nagyobb biztonság, méltó külső

ZAJLIK A SZEGEDI PARTFAL REKONSTRUKCIÓ

Akár jelképesnek is tekinthetnénk, hogy a szegedi partfal korszerűsítése az 1879-es nagy árvíz 135. évfordulóján kezdődött el. Az uniós projekteket természetesen nem föltétlenül szokás évfordulókhoz igazítani és ez esetben nem is a belváros szépítése az elsődleges cél, hanem Szeged biztonságának növelése.

Legutóbb a 2006-os, rekord vízállást hozó áradás mutatta meg a Szeged belvárosát védő partfal súlyos hiányosságait. Kiderült, a védmű több helyütt is „ereszt”, főként alatta talál utat a folyó a város felé. Emiatt vált elodázhatatlanná a beruházás, melynek értéke 2,2 milliárd forint és ennek legnagyobb részét az Európai Unió finanszírozza. A kivitelezési szerződést még 2013 végén írták alá, a munkálatoknak jövő májusra kell elkészülniük. Az átépítés nem könnyű feladat, hiszen speciális eljárásokat igényel, közben pedig egy esetleges árvíz esetén is biztosítani kell Szeged védelmét.

Az építkezés az árvízi emlékműnél indult, és halad egészen

a Bertalan-hídig. Kellemtelen „mellékhatás”, hogy az autósoknak hetekig nélkülözniük kellett a Huszár Mátyás rakpartot, ami csúcsidőben dugókat okozott a belvárosban. A Stefánián kerü-

tések jelezték a munkálatokat, így a kedvelt szegedi sétálóhely képe is megváltozott. És nem csak átmenetileg, hiszen a projekt nem csak korszerűsíti, hanem alaposan át is szabja Szeged „főutcáját.” A rakparton magasodó partfal esztétikusabb lesz, a Stefániáról pedig lényegében el is tűnik. Ott a járda szintjét a jelenlegi partfal szintjére emelik. Az új védművet úgy alakítják ki, hogy magas vízállás esetén mobilgátat lehessen építeni rá. Amikor elkészül, az új szegedi partfal immár nem csak tetszetősebb lesz, mint a régi volt, hanem jóval magasabb vízszint esetén is helytáll majd.

„Akik feljelentgettek, most ünnepelnek”

Tóth István Tibor, az SZKT igazgatója a 35 éves évforduló kapcsán kijelentette, Szegeden az elmúlt 35 évben töretlen volt az elektromos közösségi közlekedés fejlődése.

A tizedik új Ikarus-Skoda trolibuszt a konzorcium képviselőjében Princz Ferenc, a Magyar Trolibusz Kft. ügyvezetője adta át Solymos László alpolgármesternek.

– Az előttem szóló három úr mondandóját meghallgatva a szegedi közösségi közlekedés fejlesztésével kapcsolatban az a véleményem, hogy a három közül kettő – Tóth István Tibor igazgató és Gyimesi László fideszes tanácsnok – kifejezetten akadályozta ezeknek a troliknak a beszerzését, a szegedi járműpark fejlesztését – mondta Solymos László alpolgármester, majd hozzátette: „Az előző években nem kis erőfeszítésbe került a város vezetésének az, hogy az SZKT igazgatójának és Gyimesi László tanácsnoknak a feljelentései alapján megindult eljárásokat lezárják, és a jogszerű szerződéseket megkössék a

szegedi trolibuszflottára. Ennek köszönhetően valósulhatott meg az elmúlt húsz év legjelentősebb járműfejlesztése Szegeden.”

– Az indokolatlan feljelentések és ok nélküli eljárások miatt azonban közel húsz hónapot csúszik a járművek munkába állítása – fejezte be beszédét Solymos László.

A piros trolik egyik különlegessége, hogy akkumulátoraik segítségével 7 kilométernyi utat felsővezeték nélkül is képesek megtenni, így áramszünet vagy kerülővel járó forgalmi akadály esetén sem kell föltétlenül pótlóbuszokat bevetni. E tulajdonságot tesztelendő, a prototípus a próbakörök alatt a város olyan területein is föltűnt, ahol troli még soha nem járt.

Szeged még 2011-ben rendelt 13 trolibuszt uniós támogatásból, darabonként 228 millió forintért.

A járművek azon nagyprojekt részeként érkeznek a városba, amely során többek között kiépült az új 2-es villamosvonal, a meglévő 1-es, 3-as és 4-es vonalak pedig megújultak, meghosszabbították a 8-as troli vonalát és kiépült a 10-es troli vonala. A fejlesztések során több csomópont (Anna-kút, Kossuth-Rókusi krt. jelzőlámpás körforgalom, Indóház tér, Kálvária-Veresács u. körforgalom, Glattfelder tér, Belvárosi-híd, újszegedi hídfő) átépítésre került és korszerűsítették Pulz utcai villamos remízt és a Csáky utcai troli telepet. Ezek mellett bővítették a kerékpárúthálózatot, több peront és megállót újítottak meg, kerékpártárolókat építettek több helyszínen. Szintén a projekt eleme az utastájékoztató rendszer kiépítése és új villamosok beszerzése is.

Történelem

ALGYÓ: A PALÁSTHY-ESET

Tömörkény Istvánt és József Attilát is megihlette Palásthy József parasztból lett jószágkormányzó esete, akit 1851-ben harminc felfegyverzett betyár gyilkolt meg Algyőn. A nép szerint a betyárok igazságot szolgáltattak.

Virágzó kertészközségek voltak a 18. század közepétől a 19. század második feléig az Alföldön, így Szeged környékén is, ahol részint belterjes kultúrát teremtettek: dohányt termesztettek – olvasható Péter László Csongrád megye irodalmi öröksége című könyvében. Pallavicini Károly özvegye, de még inkább fia, majd unokája, Pallavicini Alfonz arra törekedett, hogy a korábban bérbe adott földjeit uradalmi kezelésbe vegye, tehát bérleltől megszabaduljon. 1851-ben Pallavicini Alfonz utasította jószágigazgatóját, Palásthy Józsefet, hogy üldözze el a bérleltet, veresse szét a kertészközségeket. Ennek az utasításnak mondott tökéletesen ellent az 1848-i jobbágyszabadság, amely azzal a reménnyel töltötte el a gányókat, a dohánykertészeket, hogy addig bérelt földjeiket megválthatják, birtokosaik lehetnek. „Hát miért ontottuk mi a vérünket a hazáért – úgymond –, ha még ezután is másnak a földjén kell nyomorognunk?” – idézi a gányókat Csongrád vármegye történetírója, Zsilinszky Mihály, aki bőven foglalkozott a mindszent-algyői uradalom kertészközségeinek szétveretésével.

A legjobban fizetett tisztviselő a jószágigazgató (vagy más néven jószágkormányzó, jószágfelügyelő, inspektor) volt, aki hűséggel szolgálta urát, a többi tisztviselő neki volt alárendelve. Palásthy József 1836-ban „a tekintetes algyői uradalomnak kormányzó tiszttartója” címmel írt alá egy Szegeddel kötött szerződést.

Tömörkény István Kabarézás a csárdában (1912) című elbeszélésében úgy jellemzi Palásthyt, hogy „bár paraszti sorból származott, igen nagy sarcolója volt a népnek”. Majd zárójelben, keserű iróniával teszi hozzá: „Ámbátor ugyan talán nem is „bár”-t kellene ide leírni, hanem „azért”-et. Mert a parasztból lett urat általában rossz természetűnek tartják. Talán azért, mert a paraszti élethez minden csínját-bínját ismeri.”

Palásthy szétveretett falut és tanyát, lerombolta a dohánykertészek telepes községeit. A dohánytermés beszállítása után kihirdette, minden kertész hagyja el a házat, „különben leszdedeti feje felül a háztetőt.” A nép ellen-szegült, Palásthy azonban télvíz idején — és állítólag éjszaka — katonai karhatalommal üzte el a védekezőket a Pallavicini uradalomban. A szétkergetett nép az úgynevezett Nagyasszony rétjén verődött össze, és bosszút esküdött Palásthy ellen.

Palásthy József az uradalom igazgatási központjában, Algyőn lakott. Tóth Béla a Betyárvilág című tárcájában azt írta, hogy Palásthy algyői háza valóságos vár volt: „hatalmas falak, földhányások, árkok által védett telepen.” Nyilván az ő nyomán írta Tömörkény, hogy Palásthy „úgy lakott az algyői kastélyban,

győi uradalomnak kormányzó tiszttartója” címmel írt alá egy Szegeddel kötött szerződést.

Tömörkény István Kabarézás a csárdában (1912) című elbeszélésében úgy jellemzi Palásthyt, hogy „bár paraszti sorból származott, igen nagy sarcolója volt a népnek”. Majd zárójelben, keserű iróniával teszi hozzá: „Ámbátor ugyan talán nem is „bár”-t kellene ide leírni, hanem „azért”-et. Mert a parasztból lett urat általában rossz természetűnek tartják. Talán azért, mert a paraszti élethez minden csínját-bínját ismeri.”

Palásthy szétveretett falut és tanyát, lerombolta a dohánykertészek telepes községeit. A dohánytermés beszállítása után kihirdette, minden kertész hagyja el a házat, „különben leszdedeti feje felül a háztetőt.” A nép ellen-szegült, Palásthy azonban télvíz idején — és állítólag éjszaka — katonai karhatalommal üzte el a védekezőket a Pallavicini uradalomban. A szétkergetett nép az úgynevezett Nagyasszony rétjén verődött össze, és bosszút esküdött Palásthy ellen.

Palásthy József az uradalom igazgatási központjában, Algyőn lakott. Tóth Béla a Betyárvilág című tárcájában azt írta, hogy Palásthy algyői háza valóságos vár volt: „hatalmas falak, földhányások, árkok által védett telepen.” Nyilván az ő nyomán írta Tömörkény, hogy Palásthy „úgy lakott az algyői kastélyban,

mint a várban; kőkerítések, zárt, nehéz tölgyfákapuk védték a házat őrséggel...”

1851. november 28-án harminc fegyveres, lovas betyár megrohanta az uradalmi felügyelő algyői házat, és agyonlőtte.

Palásthy József meggyilkolása népi tétele volt a szegényparaszti értelmezés szerint. A betyárok igazságot szolgáltattak.

József Attila olvasta a Pallavicini-uradalom szétvert községeinek történiáját, amely megihlette. A Szép Szó 1937. júniusi számában megjelent Hazám című költeményében ezt írta: „A földesúr, akitnek sérvig/emeltek tönköt, gabonát,/ csákányosokkal pusztát tért nyit,/ szétveret falut és tanyát.” A szétvert házakra emlékeztet Algyőn a Szabó József közlése szerint máig emlegetett belterületi földrajzi név: a Palásthy-ház a Kastélykert utca 63. szám alatt. Nyilván nem ugyanaz már, mint amely 1851-ben állott, de a hely őrző emlékét.

Kitekintó

OLCSÓ TELKEK Újszentivánon

A fiatalok által leginkább kedvelt településen, Újszentivánon újabb program segíti a fészek-rakó családok letelepedését. Az önkormányzat mindig is nagy figyelmet fordított a lakosság igényére, így olyan lehetőséget kínál az építkezni vágyó fiataloknak, amelyet nehéz visszautasítani. A közkedvelt Dél-Nyugat Lakópark bővítését célzó programban 30 telket ajánlott fel hihetetlen olcsón az önkormányzat. A Magyar és a Sport utcában tizedére estek

négyzetméter árak, mindössze bruttó 1200-1500 Ft/m² áron lehet hozzájutni az építési telkekhez. Az építési területek egy része csatornázott. A közművek közül a villany már be van kötve, de a gáz és a víz is nyár végére be lesz vezetve. Azt már a tulajdonos döntheti el, hogy mikor kíván rácsatlakozni a rendszerre. Minden vezeték a föld alatt fut, ami megkönnyíti az építkezők dolgát-fogalmazott a polgármester. Putnik Lázár hozzátette, az akcióval már

három család élt, ők már meg is vásárolták a telket, így jelenleg 27 ingatlant árulnak. A Magyar utca és a Sport utca közvilágítása már elkészült, az utóbbi utca aszfaltszőnyeggel borított.

Az önkormányzat a kedvezményes ár fejében csupán annyit vár a leendő lakóktól, hogy a vásárlást követő első év végére rendelkezzenek jogerős építési engedélyes tervvel, és az ezt követő három évben, vagyis a negyedik év végére lakhatási engedéllyel. Újszen-

tíván az utóbbi pár évben nagyon megfiatalodott, az átlagéletkor mindössze 38 év. A polgármester szerint ez többek között annak is köszönhető, hogy a kisgyermekes

családok körében is kedvelt a település. Lakópark 200 méteres körzetében megtalálható a busz-megálló, a bicikliút, a sportpálya és játszótér, valamint 600 m-re a

sószobával felszerelt óvoda és a bölcsőde. Az építkezni vágyók az újszentiváni önkormányzatnál érdeklődhetnek a kedvezményesen kínált telkekről.

Fejlesztések a Kistérségben

Pályázat híján is sikerült

ÚJ MOSDÓK A ZSOMBÓI ÓVODÁBAN

Megújult vizesblokkoknak örülhetnek április eleje óta a zsombói Nefelejcs Katolikus Óvoda gyermekei és dolgozói. A mosdók bőven „felnőtt korúvá” értek, így fölüjlesztésük elodázhatatlaná vált. Pályázati forrás híján az önkormányzat hitelből fedezte a költségeket.

Az utóbbi időben már a tisztiorvosi szolgálat ellenőrei is csak a fejüket csóválták, amikor az óvoda vizesblokkjait szemrevételezték – mondta el Táborosi Renáta helyettes óvodavezető.

Kiderült, nem elegendő kisebb javításokat végezni a mintegy 100 gyermeket kiszolgáló mosdókban, így az önkormányzat 10,5 milliót hitelt vett föl a munkálatok elvégzéséhez. Ez végül hosszabb távon nem vált teherre, hiszen

az állam Zsombó adósságát is átvállalta – tette hozzá Gyuris Zsolt polgármester.

A kivitelező 2014 elején látott neki a fölüjlesztésnek. Ami a legtöbbnek zaj, por és fölfordulás, az a kicsiknek igazi élmény és tapasztalás volt. Kíváncsian figyelték a munkát, és türelemmel viselték a három hónapig tartó kellemetlenségeket. A mosdókban minden megújult, megszépült. Színes csempe teszi játékosá,

vidámmá a környezetet, kicserélték a vízcsoveket, a mosdó- és WC-kagylókat. Az egyik helyiségben két tusoló is épült, a földszinti vizesblokk pedig a mozgáskorlátozottak számára is akadálytalanul közelíthető meg.

Az átadó ünnepséget április 3-án tartották Gyuris Zsolt polgármester, a képviselőtestület tagjai, a fenntartó képviselője és a környékbeli óvodák vezetőinek jelenlétében.

Fejlesztések a Kistérségben

TISZTA VIZET ÖNTENEK A POHÁRBA DÓCON

A szegedi kistérség zsákfalujában, a 786 lakosú Dócon jelenleg nem működik víztisztítási technológia. A szolgáltatott ivóvíz arzén-, ammónium- és vastartalma túllépi az előírt határértékeket, de a mangán és metán tartalma is magas. Az ivóvíz minőségének javítására több önkormányzat – köztük Dóc Község Önkormányzata – megalakította a „Tiszta Víz” Ivóvízminőség-javító Önkormányzati Társulást.

Atársulás közbeszerzési eljárás lefolytatása után bízta meg a Pro-bart Kft.-t, hogy egy KEOP-program keretében végezze el Dóc, Pusztaszer, Ópusztaszer, Szatmár és Baks községek önálló vízellátó rendszeréhez kapcsolódó tervezői és generálkivitelezői feladatokat.

A „Tiszta Víz” ivóvízminőség javító programot az Európai Unió támogatásával, valamint a magyar állami költségvetés és az érintett önkormányzatok hozzájárulásával valósítják meg.

– Tavaly szeptemberben kezdődtek el az ivóvízminőség javító program előkészítési és tervezési munkálatai – tudtuk meg Tóth Margit polgármestertől.

Az első fázisban a geodéziai felmérések és közműegyveztetéseket követően az engedélyezési tervek elkészítése és benyújtása már megtörtént. A tényleges munkavégzés március közepén kezdődött meg a vízműtelep területén található kezelőépület átalakításával és korszerűsítésével. A telepet alkalmassá kell

tenni a tervezett technológia befogadására, emellett megújul az épület homlokzata, kicserélik a nyílászárókat és hő- és vízszigetelik a tetőt, így a vízműtelep külső és belső megjelenésében egyaránt megújul. Jelenleg az átalakítást igénylő bontási és átépítési munkák 90 százalékan elkészültek.

Az épület belső terében a vízgépészeti teret alkalmassá tették a technológiai szerelés megkezdésére, amely a napokban el is kezdődik. Ezzel párhuzamosan az épület udvarában elvégzik a műtárgyak építéséhez szükséges előkészületi munkákat. A meglévő közművek felkutatása, feltárása és szükséges mértékű kiváltása a mélyépítési munkálatok megkezdésének előfeltétele.

CSÖKKENTIK A HÁLÓZATI VESZTESÉGET IS

Dócon jelenleg a háztartások több mint 92 százaléka van bekapcsolva a vezetékes vízellátásba. Így az ivóvízminőség javító program befejezését követően közel nyolcszáz itt élő ember jut majd tisztított, egészséges ivóvízhez, miközben a korszerű technológiának köszönhetően csökkenhet a jelenleg magas – 30 százalék körüli – hálózati veszteség is.

Portré

Talpai János két településnek is díszpolgára

Folytatás az 1. oldalról

Itt szintén a járműveket javítottam – adott bepillantást élete indulásába Talpai János, aki húszéves volt, amikor beválasztották a tanácsba. – Ekkor kezdődött a politikai karrierem. 1975-ben lettem a tiszaszigeti tanács elnöke, majd 1977-ben a közös, tiszaszigeti és újszentiváni tanács elnöke, majd 1990-től 2006-ig Újszentiván polgármestere. Időközben

elvégeztem a jogi egyetemet, a disszertációm az államigazgatásból írtam. A rendszerváltáskor még országgyűlési képviselője-lőlként is indultam a Nagy Tamás vezette Agrárszövetség színeiben. Bár a parlamentbe nem kerültem be, sok voksot gyűjtöttem a pártomnak – mondta el dióhéjban az elmúlt több mint negyven esztendő főbb állomásait, történéseit a jelenleg 67 éves Talpai János.

Meglepődtem, amikor megkaptam Újszentivánon a díszpolgári címet, mert teljesen titokban tartották az ügyet. Eredetileg az új sportöltöző átadására voltam hivatalos. Többször is kérték, hogy legyek jelen. Egy településen ez a legnagyobb elismerés. Hatalmas megtiszteltetés, nagyon büszke vagyok rá, akárcsak a Tiszaszigeten 2011-ben kapott díszpolgári címemre is – mondta Talpai János. Arra a kérdésre, mit tartott fontosnak munkája során településvezetőként, illetve a Csongrád Megyei Labdarúgó Szövetség egykori elnökeként (Talpai János 2000 és 2010 között volt a CSLSZ vezetője – a szerk.), azt válaszolta: mindig azt tartotta fontosnak, hogy a környezetében dolgozók jól érezzék magukat. – Az alap volt a józan paraszti gondolkodás, mert nagyon szerettem értelmes emberekkel együtt dolgozni – magyarázta Talpai János, aki szerint

egy település működésének alapja a gazdaság. Büszkén mesélte, hogy Újszentivánra két nagy céget is sikerült elcsábítania, a Bovirát és Faktumot, amelyek ma is nagy jelentőségűek, és sok embernek adnak munkát. Ugyanakkor azt a mai napig óriási politikai és gazdasági hibának tartja, hogy a rendszerváltáskor megszüntették az amúgy világszínvonalon működött termelőszövetkezeteket. Ezzel a kistelepüléseken is megjelent a munkanélküliség. Hogy mit lát maga körül? – Nagy szegénységet. Tragikus a helyzet és egyelőre nem is látni, mi lesz. Ismerek olyat, aki korábban naponta egy kiló kenyert vett, most kétnaponta egy felet. Ha nincs gazdasági háttér, az ember nem érzi jól magát, lehet bárhol bármilyen diszburkolat – mondta Talpai János, aki szerint a déli területeken csak a mezőgazdaság az, ami hasznot hoz. Szerinte, ha újra

kialakítanának egy rendszert, ami ösztönzi az embereket, újra feleledne a termelés. Elmondása szerint ma már megszűnőben vannak a háztájkák, nem nevelnek csirkét, malacot az emberek.

Az egykori településvezető elmondja a véleményét egy-egy dologról, ha kérdezik, de igyekszik távol tartani magát a napi ügyektől. – Büszke vagyok arra, hogy abban az időben értünk el nagy eredményeket, amikor még nem álltak rendelkezésre jelentős uniós források. Kiépítettük az ivóvíz-, gáz- és szennyvízcsatorna-hálózatot és minden utcát leburkoltunk

Újszentivánon és Tiszaszigeten – hangsúlyozta az egykori településvezető, aki több mint negyven évet töltött el a futballban játékosként és vezetőként. A szövetségi ellenőri munkájáért kitüntette a Magyar Labdarúgó Szövetség. Elmondása szerint ma már nincs kapcsolata a focival. Talpai János nem unatkozik nyugdíjasként, van egy kis kertje, ahol dolgozgat, és egy kis büfét is üzemeltet a szőregi Kossuth Lajos Általános Iskolában, valamint rendszeresen úszik a SZUE-ban az egykori településvezető, akinek három gyermeke és három unokája van.

Nyugdíjasok

DÍJESŐVEL KÖSZÖNTÖTTÉK A TAVASZT A SZÉPKORÚAK

Gálaműsor keretében osztották ki a kistérségi nyugdíjas Ki mit tud? és a senior novellapályázat győzteseinek díjait április közepén a Senior Centerben. Az Időügyi Tanács most először hirdetett a szegedi egyetemmel közösen novellapályázatot, a nyugdíjasok Ki mit tud?-ját viszont az idén már hetedik alkalommal hirdették meg.

Az idén januárban hetedik alkalommal négy kategóriában, négy helyszínen rendezték meg a kistérség nyugdíjasainak Ki mit tud?-ját, amelyen összesen 243-an versenyeztek. A legjobbknak járó díjakat a Senior Center tavaszköszöntő ünnepségén adták át.

A vers- és prózamondás, színjátszás kategóriába összesen 16-an jelentkeztek valamilyen produkcióval. Közülük a legjobbnak Paja Imréné produkcióját találta a zsűri. A szólóének, szóló hangszer

és hangszeres együttesek kategóriájában 19-en versenyeztek, az első díjat Gera Ferenc produkciójának ítélte a zsűri. A polgármester különdíját érdemelte ki tárogató játékaival Király Imre, míg a kistérség különdíjasa az Illés Mária – Juhász Dezső tekerőlant duó lett.

Öt csapat 37 versenyzővel nevezett a néptánc és társastánc kategóriába. Itt az aranyérmet a Tápai Hagyományőrző Egyesület néptáncosai vihették el. A legnépesebb – énekkar, népdalkör –

kategóriában tíz csoport összesen 171 fővel versengett az elsőségért. Ezt végül a Tápai Hagyományőrző Egyesület tagjainak sikerült elérniük.

A szegedi Időügyi Tanács és az SZTE Kulturális Irodája Hagyaték címmel írt ki novellapályázatot, amelyre összesen 38 alkotás érkezett. A háromtagú zsűri – Szilasi László író, Zsoldos Sándor irodalomtörténész és Majzik István – a legjobbnak Szentes Bíró Ferenc A hal feje című novelláját ítélte, így ő vehette át az első díjat. A polgármester különdíját Szabó Sándor országgyűlési képviselő adta át Zámboi Ferencnek. A szegedi kistérség különdíját pedig Hegedűs Ferenc vihette haza.

A tavaszköszöntő és díjátadó gálaműsorban fellépett a Tá-

pai Hagyományőrző Egyesület, a Hagyományőrző Alsóvárosi Menyecskekórus, valamint Paja Imréné, aki Juhász Gyula Húsvétra című versével köszöntötte a tavaszt.

Fejlesztések a Kistérségben

BERGENDÓCIÁBAN HAGYOMÁNYOKBÓL ÉPÍTKEZNEK

Egy sikeres TÁMOP pályázat segítségével igyekeznek a dóci Bergendóc Szociális Szövetkezet iskolai csoportoknak, családi-baráti közösségnek úgy rekreációs élményeket, programokat nyújtani, hogy közben visszavezetik az érdeklődőket a hagyományokhoz, a természet-közel, fenntartható módszerekhez.

– Dóc elzárt zsáktelepülés, depresszív övezet mind gazdasági, mind társadalmi értelemben. Olyan tevékenységeket, termékeket kerestünk, amelyek nem igényelnek nagy beruházást, nagy szaktudást, kötődnek a hagyományokhoz, mégis biztos piacot jelentenek a termelőknek – mondta Vágó Gábor, a szövetkezet elnöke.

A Bergendóc Szociális Szövetkezet 2013-ban alakult azzal a céllal, hogy tagjai, munkavállalói, valamint Dóc lakóinak pozitív jövőképet adjon, feltárja, bemutassa a település meglévő természeti, kulturális és közösségi értékeit. A „szerek” – Pusztaszer, Ópusztas-

zer – és Dóc összekapcsolásával integrálja, gazdagítsa, elősegítse a közös érdekek felszínre kerülését.

– A termesztés, termékfeldolgozás során visszatérünk a hagyományokhoz, a természet-közel, fenntartható módszerekhez, az őshonos növény és állatfajtákhoz, és ezeket az értékes termékeket kívánjuk eljuttatni azokhoz, akik erre igényt tartanak, de nem tudják előállítani önmaguk számára. Eközben kellemes környezetet és élményeket kínálunk az ide betérőknek hagyományainkhoz illeszkedő vendéglátás és programszervezés keretén belül – mondta Vágó Gábor.

A pályázati támogatás segítségével előállított termékeket, szolgáltatásokat elsősorban iskolai csoportoknak, alkotó közösségeknek, családi-baráti társaságoknak szánják, akik a faluban meglévő értékeket személyes élményeiken, tapasztalataikon keresztül ismerhetik meg.

VÁGÓPONTOT IS TERVEZNEK

A szövetkezet távlati tervei-
ben szerepel egy vágópont létrehozása, ahol a helyi előállítási állatok – gyöngyös, sertés, marha, juh és baromfifélék – vágását szeretnék megoldani.

Fejlesztések a Kistérségben

Nyári szabadidős programsorozat Kübeken

Gyere ki a térre!

Alighogy beköszöntött az enyhébb idő, a Szeged melletti Kübekháza hozzáláttak a kertépítészeti munkálatokhoz. Húsvét előtt a főtér szépítése keretében 73 földlabdás gömbakácát, azt megelőzően több száz rózsát, pampafüvet ültettek. Hamarosan terülő borókákat és más növényeket is telepít az önkormányzat, hogy a falu 170 évfordulójára teljesen megújulhasson a falu

szépen gondozott arborétumra hasonlító főtere.

Az utóbbi év uniós forrásainak jelentős részét a falu központjának megújítására fordították, illetve fordítják, hisz még nincs kész. Az önkormányzat pedig mer nagyot álmodni, a költségvetési sarcok ellenére sem adták fel eddig.

Sok mindent saját kivitelezésben, helyi lakosok bevonásával készítünk, amelyet így maguké-

nek is érezhetnek az emberek, és eddig nagyban támaszkodtunk a közmunkaprogramra is. Hogy mit hoz a jövő? Azt még nem tudjuk. Reméljük, hogy nemcsak a választásokig tartott a 100 %-ig lefinanszírozott közmunka, mert az a kisfalvak halálos ítélete lenne! - fogalmazott Molnár Róbert polgármester, aki az érezhetően kedvezőtlen tendenciák ellenére abban bíz, hogy a vezetők ráeszmélnek arra, hogy a társadalmi felemelkedést a szegényekben és a kisfalvakban élők felemelésével kell kezdeni. Mint mondja, a kis településeken is épp olyan értékes emberek élnek, mint az V. kerületben, vagy megyei jogú városainkban. Ha a következő ciklusban nem tapasztalnak pozitív diszkriminációt a 2000 fő alatti kis önkormányzatok, annak az országra nézve lesznek beláthatatlan következményei.

Mi lehet a megtartó erő egy kisfalu számára?

Mindenképpen az élhető környezet megteremtése és fenntartása. Fontos, hogy a helyi ügyekben helyiek hozzanak döntést, és ne egy felettes, erősen pártirányítás alatt álló szerv. Legyenek közösségi kapcsolódási pontok, erős legyen a lokálpatriotizmus és a helyi civilszféra. E téren komoly visszafejlődést tapasztalok az elmúlt években, amely lehet, hogy kedvez a mindenkori politikai hatalomnak, de rendkívül káros az országnak. Egyfajta értékmentést kell végrehajtunk ma Magyarországon, ugyanakkor újabb és újabb értékeket is kell teremteni mindezek mellett.

Kübekháza ebben mindig is jeleskedett.

Innovatívak vagyunk, ez kétségtelen. Fiatal képviselő-testületünk igen aktív, kezdeményező és egyben végrehajtó is. A falu

fejlődésének eddigi titka az volt - remélem így is marad - hogy pártpolitikailag semlegesek voltunk, számítottuk a testületi ülésekből a megosztó pártoskodást, és egy célra koncentráltunk: falut építeni... a semmiből. Mármint anyagi források híján, mert abban nem bővelkedtünk, mégis sok mindenre jutott. Megtanultuk, hogy addig nyújtózkodjunk, míg a takaré ér.

Milyen közeli terveik vannak?

Szeptemberre készül el a Károly Ház Rekreációs Központunk, és hamarosan átadjuk a főtéri strandlabda pályánkat. Két képviselőnk - Mihókné Novodonszki

Ildikó és Gyöngyösiné Széll Timea - a felelőse a „Gyere ki a térre!” címmel nyártól induló sorozatunknak, amelynek lényege, hogy olyan programokat szervezünk, amely korra és nemre való tekintet nélkül megmozgathatja a falut. Községi kapcsolódási pontokra van ma Magyarországon nagy szükség, mert elmagányosodik, és szappanoperák szocializálódnak a társadalom. Hiszem, hogy nem véletlenül és nem azért vagyunk egy falu lakói, hogy egymás mellett éljünk, hanem azért, hogy egymásért is éljünk, segítsük, támogassuk a másikat, mert aki mást felüdít, maga is felüdül.

Fejlesztések a Kistérségben

A KERÉKPÁROZÁST NÉPSZERŰSÍTIK DOMASZÉKEN

A Domaszéket Mórahalommal összekötő két méter széles, 8 és fél kilométer hosszú kerékpárutat 2009 júniusában vehették birtokba a szegedi kistérséghez tartozó településeken élők. A Gazdasági és Közlekedési Minisztérium pályázata segítségével 260 millió forintból megvalósult beruházást elkészülte után a homokháti sokadalom megnyitó ünnepségére tekerő biciklisek avatták fel.

A település vezetői – a kerékpárút jobb kihasználása érdekében – most egy pályázat segítségével igyekeznek népszerűsíteni, bővíteni a közösségi sportlehetőségeket Domaszéken.

Időközben elkészült és át is adták a Mórahalomtól Ásotthalommal összekötő kerékpárutat is, így már Domaszékről 20 kilométernyi úton közlekedhetnek biztonságosan a kerekesezők.

A LEADER program keretében a sportolási lehetőségek bővítésére és népszerűsítésére a település most 5 millió forintos támogatást nyert. A száz százalékban támogatott program keretében az önkormányzat a Mórahalom

és Domaszék között kiépült kerékpárút mellé kerékpáros pihenőket helyeztetett ki, továbbá beszereztek 28 kerékpárt is.

– Elsősorban a mozgás népszerűsítésére vásároltuk a kerékpárokat. Az iskola diákcsoportjai díjmentesen használhatják, például egy osztálykiránduláshoz, de turistacsoportok is igénybe vehetik – mondta Kispéter Géza polgármester, majd hozzátette, mióta kiépült a Domaszék és Ásotthalom közötti kerékpárút, azóta egyre népszerűbb ez a közlekedési forma. Kerekézni mára a mindennapi élet része lett a településen: iskolába és munkába járáshoz, valamint bevásárlás-

hoz egyre többen választják a kerékpárt.

Az öt évvel ezelőtt átadott kerékpárút további állagmegóvására most seprőgépet, tolólapot és szárzúzó berendezést szereztek be és használnak. Ezen felül – az idén tavasztól – különböző sportolásra, mozgásra buzdító rendezvények szervezésével igyekeznek motiválni a lakosságot és a környékelieket, hogy rendszeresen használják a kerékpárutat.

A program első rendezvényére április utolsó péntekén került sor, amikor „Tekerjünk együtt egészségesen!” címmel várták a település kerékpárosait egy vidám, közös biciklizésre.

Sport

KÉT CSAPATÉREM A TORNÁSZ DIÁKOLIMPIÁRÓL

Remek eredményeket értek el a szegedi fiatalok a torna diákolimpia Budapesten rendezett országos döntőjében. A hat csapatból kettő is dobogóra állhatott a fővárosi viadalon. A Szegedi Arany János Általános Iskola IV. korcsoportos fiú együttese aranyérmes lett, míg az iskola I. korcsoportos fiú csapata a második helyen végzett. Mindkét érmes csoportot Bélteki Pál készítette fel.

Torna diákolimpia országos döntő eredmények:

IV. korcsoportos fiú csapatverseny:

1. helyezett: Szegedi Arany János Általános Iskola (Bakos Benedek, Selényi Márk, Benkó

Balázs, Szűcs M. Zénó, Körmöci Dominik, Bélteki Péter; edző: Bélteki Pál)

I. korcsoportos fiú csapatverseny:

2. helyezett: Szegedi Arany János Általános Iskola (Szabó Máté, Berényi Kristóf, Viczián Dániel, Benkó Barnabás, Szabó Nándor, Szászi Zétény; edző: Bélteki Pál)

Sport

CÉLEGYENESBE FORDULT A TISZA VOLÁN

Az elmúlt évek egyik legizgalmasabb hajrája következik a megyei I. osztályú labdarúgó bajnokságban. A 24. forduló után még három együttesnek, a Tisza Volánnak, az UTC-nek és a Mórahalomnak van reális esélye arra, hogy begyűjtse az aranyérmet. A favoritok közül a Volán sorsolása tűnik a legkönnyebbnek.

Megnyerte a tavasz legjobbban várt rangadóját a listavezető Tisza Volán a labdarúgó megye I-ben. Tóth Ákos együttese a 24. fordulóban Puskás Csaba utolsó percben szerzett szabadrúgás góljával 4-3-ra diadalmaskodott a második helyezett Mórahalom vendégeként. A játéknap előtt még azonos pontszámmal álló együttesek csatája akár bajnoki döntőnek is beillett volna, hiszen a győztes lépéselőnybe került hat fordulóval az idény vége előtt. A Volán mögött (62 pont) a szezon egyik meglepetéscsapata az UTC (60) áll a második helyen, míg a Mórahalom (59) vereségével visz-

szacsúszott a harmadik helyre. A mindössze 50 pontot gyűjtő őszi bajnok Hódmezővásárhely már csak a dobogósok hátát nézi, csekély az esélye az előrelépésre, az első három helyezett közül viszont még bárki révbe érhet. Az elmúlt évek legerősebb bajnokságában azonban nem adják ingyen az aranyérmet. Az UTC és a rangadót veszítő Mórahalom is az első helyre pályázik, ám a jelenlegi második és harmadik sorsolása nem tűnik könnyűnek. Az Újszeged játszik még a Vásárhellyel, a mórachalmiakra vár egy makói kirándulás, az utolsó fordulóban pedig a két

rivális egymás ellen csatázik. Ehhez képest a volánosok már letudták az összes rangadójukat, a Mórahalom elleni siker pedig még nagyobb lendületet adhat a csapatnak.

- *Mérkőzésről-mérkőzésre tervezünk, az egész idény során ezt próbáltuk sulykolni a srácoknak – mondta el Halkó Pál a Tisza Volán SC Szeged szakosztályvezetője. Természetesen a mórachalmi találkozó előtt nem kellett külön motiválni a csapat, hiszen a fiúk pontosan tudták, hogy milyen jelentőséggel bír a rangadó. 3-1-es vezetésünk után hamarabb eldönthettük volna a derbit, de*

kihagytuk a helyzeteinket. Tóth Ákos kiváló munkát végez az együttesrel, a sok munkának is köszönhetjük, hogy vezetjük a tabellát.

A télen három remek játékosal (Ondrejó Tamás, Joseph Martial Ngalle, Szabó Mihály Dávid) erősítették a kék-feketék komoly célokat tűztek ki maguk elé, hiszen a klub néhány éven belül már az NB II-ben szerepelne. A jelenleg harmadosztályú Szeged 2011-GA ideiglenes (?) Gyulára költözésével Szeged ismét fehér folt lett a magyar futball térképén, a saját nevelésű játékosokkal építkező Volán ezt az ürt szeretné betölteni. A nyári osztályváltáshoz azonban nem elég megnyerni a Csongrád megyei bajnokságot.

- *A kilenc keleti bajnokhoz csatlakozik Pest megye vagy Budapest legjobb együttese, a tíz csapatot pedig vakSOROLÁSSAL párokba sorsolják – folytatta Halkó Pál.*

Az öt osztályozó győztese indulhat a következő idénytől az NB III-ban. Egyelőre ezzel még nem foglalkozunk, hiszen először meg kell nyernünk a bajnokságot. Hat forduló van még hátra, a csapat célja pedig nem is lehet más, mint hogy a maximális 18 pontot megszerezze, az ősszel ez sikerült. A sorsolásunk kedvezőnek mondható, de ez nem altat el minket, a hátralévő meccseinken is teljes odafigyelésre lesz szükség.

A tavasszal nyolc győzelmet és mindössze egyetlen döntetlent szamláló Tisza Volán az utolsó hat fordulóban a Csanádpalotával, a Szentessel és az Algyóval hazai pályán játszik, míg a Kistelekekkel, a Nagymágocccsal és az FK1899 Szegeddel idegenben találkozik. Amennyiben Tóth Ákos tanítványai el tudják viselni az esélyesség terhére, akkor a csapat júniusban osztályozót vívhat az NB III-ért.

Zöld sarok

VESZÉLYBEN A FECSEKÉK

Hazánkban három valódi fecsekefaj költ, ezek a füstifecske, a molnárfecske és a partifecske. Az urbanizálódó sárlófecskek nem tartoznak a valódi fecsekéhez-csak a nevük az-, még csak nem is énekesmadarak, a kolibrikkel mutatnak rokonságot, a sárlófecske alakúak rendjébe sorolja a tudomány őket. Állományuk a valódi fecsekkel ellentétben stabil, folyamatosan gyarapszik az egyedszámuk.

Ezzel szemben az utóbbi másfél-két évtizedben a valódi fecsekéink egyedszáma folyamatosan csökken. És mi vezetett ehhez a helyzethez? Az éghajlati tényezők változása, a globális felmelegedés, az intenzív mezőgazdasági tevékenységek okozta környezet-szennyezés, valamint élőhelyeik átalakulása.

A **partifecskekék** (*Riparia riparia*) a leginkább veszélyeztetettek. Függőleges, szakadt

partfalak költő madarai. Fecsekéink közül az egyedüli barna színű faj. Homokbányákban, a folyókat kísérő partfalakba ássa akár 80 cm hosszú fészeküreget. Gyakran az emberek pusztítják fészkelőhelyeiket, leomlasztják a partfalakat, ahol több száz, több ezer partifecske költ telepesen. Segíthetünk a partifecskekén, ha fészkelésre alkalmas falakat alakítunk ki elhagyott homok- vagy agyagbányákban. Sokszor elegendő lehet egy ásóval kissé „megfaragni” a partfalat, megtisztítani a növényzettől. A meglévő fészkelek megóvása, a rongálás megakadályozása kiemelt feladatunk. Csőppnyi odafigyeléssel nem lehetetlen vállalkozás!

A kékesfekete-fehér tollruhás faj a **molnárfecske** (*Delichon urbica*). Igazi városi madár, előszeretettel építi fészket ablakbeugrókba, balkonok védelmében. Fészke sárból készül, félgömb alakú, amelynek a felső részén található a röpnílás. Alakja alapján azonnal felismerhető és elkülöníthető a füstifecske félig nyitott, csésze alakú fész-

kétől. Az ablakbeugrókba, stukók zugaiba, fali lámpák köré épített fészkeiket gyakran leverik, nemcsak fészkelésen kívüli időszakban, hanem sajnos lakottan is. Emellett megakadályozzák, hogy a madarak új fészkeket építhessenek, hiszen a molnárfecskekék jelenléte „zajjal, piszokkal” jár együtt. A lehulló ürülék beszennyezi a járdát, a szomszéd ablakát, erkélyét. Egy egyszerű ún. fészkepelenka vagy fecskepelelenka felszerelésével ez megakadályozható. Nem kell mást tenni, mint egy deszkalapot a fészkek alá felszerelni a falra, ami felfogja a fészkekből lehulló piszkot.

A molnárfecskehez hasonlóan a **füstifecske** (*Hirundo rustica*) is az ember közelében él. Ez a faj azonban sokkal jobban kötődik az állattartó épületekhez, ólak, istállók gerendáira tapasztja sárfészket. Csivitelő hangjáról, hosszú villás farkáról, vörösbarna torokfoltjáról könnyen felismerhető. Egyre kevesebb a fészkelésre alkalmas épület, hiányoznak a sárgyűjtő helyek is, így egyre nehezebb körülmények közt tud szaporodni.

A partifecske partfalakba kaparja fészkelőüreget

Egy kis összefogással, tudatformálással segíthetünk fecsekéinknek a fészkelésben. Mesterséges fecskefészkek kihelyezésével új költőhelyeket, egész költőfalakat, telepeket alakíthatunk ki. A meglévő fészkeket fészkepelenkával kell felszerelnünk. Kertünkben, vagy a település határában sárgyűjtő helyeket hozhatunk létre néhány kanna víz és egy kapa

segítségével. Az időjárást nem tudjuk ilyen szinten befolyásolni, nem tudunk a hűvös nyári napokon kellemesebb, rovarláplálékban gazdag időszakot teremteni, de odafigyelhetünk a mezőgazdasági munkáknál a vegyszerezés mértékére, gyakoriságára is. És segíthetünk jó szándékkal, odafigyeléssel! Vigyázzunk rájuk, ne csak azért, mert védett fajok!

Molnárfecske fiókájával

Füstifecske

Bűnmegelőzés

BŰNMEGELŐZÉSI PROGRAM ÚJSZENTIVÁNON

Félidejéhez érkezett az a bűnmegelőzési program, amely tavaly decemberben a gyermekek védelmében indult el Újszentivánon. A projektről és a már elért eredményekről a pályázatot koordináló Káté Mónikát kérdeztük.

Miről szól a program, mi a célja?

A cél elsősorban a fiatalok, vagyis a 14-24 év közötti gyermekek mentálhigiénés és egészségügyi alapismereteinek bővítése. Fontos, hogy a család mellett a gyerekeket körülvevő környezet, a nevelő tanárok, szakemberek is tájékozottak legyenek. Ezért pedagógusok, gyermekvédelemmel foglalkozók és a rendvédelmi szervek dolgozói is részt vesznek a fiatalokat

érintő bűnmegelőzési kérdésekkel foglalkozó előadásokon, képzéseken. A tabu témákat sem kerüljük el, vagyis felvilágosítást adunk a drog, alkohol és egyéb szenvedélybetegség kialakulásának kockázatairól.

Milyen módszerekkel teszik mindezt?

A társadalom számára leghatékonyabb módnak a prevenció jellegű programok bizonyultak, mivel kifizetődőbb megelőzni a bajt, mint utólag orvosolni a

károkat. A fiatalok az oldott környezetben könnyebben megnyílnak, és a beszélgetések során a szakemberek számára alkalom nyílik a tiniket érintő és legfőképpen érdeklő kérdések megválaszolására, megvitatására. A programvezető nem iskolai előadás szintjén foglalkozik a gyerekekkel, hanem bensőséges hangulatot teremtve, indirekt módon hat rájuk. Gyakran egyéni beszélgetéseket igényelnek a gyerekek. Sok esetben ezek csoportos megbeszéléssé alakulnak át, s kiderül, hogy azonos problémák foglalkoztatják a fiatalokat, vagyis gondjaikkal sincsenek egyedül. Ilyenkor előjönnek azok a kérdések is, amelyeket sem otthon a szülőkkel, sem a társaikkal nem beszélnek meg.

Milyen problémákkal találkoznak általában a fiatalok?

A konfliktus- és agressziókezelés témában sok beszélgetés zajlik, de fontosnak tartjuk azokat

az előadásokat is, amelyek az áldozattá válás megelőzésével, az internet veszélyeivel, drogprevencióval és alapvetően a gyermek és fiatalok sérelmére elkövetett bűncselekmények megelőzésével foglalkoznak.

Hogyan lehet ezeket a problémákat feloldani?

Többféle területi megközelítésben próbálja ezt megtenni a projekt. Rengeteg sportfoglalkozást szervezünk a gyerekeknek. Újszentivánon futballt indítottunk, erre járnak a gyerekek, Tiszaszigeten aikidot, az alsó soknak pedig - szintén Újszentivánon - egy aerobikszertű gerincerősítő és tartásjavító tornát. Tudjuk, hogy a mozgás az egyik legjobb feszültségoldó tevékenység, a konfliktuskezelés alapját is nyújthatja egy csapatjáték. Ezen felül a gyermekeknek ügynevezett érzékenyítő foglalkozásokat tartunk, így például önkéntességgel kapcsolatos beszélgetéseket.

Miként lehet részt venni ebben a programban? Még most is be lehet kapcsolódni?

A pályázat teljesen nyitott, bárki bármelyik programhoz bármikor csatlakozhat. Az önkormányzat elsősorban az oktatási intézményekkel vette fel a kapcsolatot, de szervezünk családi napokat, bűnmegelőzési bemutatókat, és a témában több kiállítás is nyílik. Ezen programokon nemcsak az önkormányzat, de a civil szervezetek, rendőrség, polgárőrség, büntetés-végrehajtásban résztvevő dolgozók is széles körben meg lesznek szólítva, és az általunk szervezett képzéseken is e szakterületeken dolgozók vesznek majd részt. Az újszen-

tiváni, a tiszaszigeti és a szőregi iskolát hívtuk segítségül, hogy a programokról a célcsoportok tájékoztatást kapjanak.

A pályázat, mely valamivel több mint 30 millió forintból valósul meg, milyen programokat tartogat a következő félévre?

A program 2013. december közepén indult, az előadások, tréningek természetesen folytatódnak. Májusban egy intenzív képzési időszak kezdődik. Olyan előadások várják az érdeklődőket, mint a „Képzés az iskolai erőszakról” és a „Konfliktuskezelés technikái”.

Fejlesztések a Kistérségben

ÚJ TELEPÜLÉSRÉSZT KAPCSOLTAK BE A BUSZKÖZLEKEDÉSBE

A Deszken lakók közel tíz éve várnak arra, hogy az egyre jobban Szeged irányába terjeszkedő településrészekre is eljusson a Szeged-Deszk között közlekedő helyközi buszjárat. Május elsejével a deszki Maros-menti lakóterületen megépült buszfordulót is bekötötték a helyközi buszjáratok útvonalába.

– Csak idő kérdése és a két település össze fog érni. A jelenlegi közösségi közlekedés fejlesztése ennek az időszaknak az első lépése. Deszk község a mostani fejlesztéssel a legdinamikusabban fejlődő lakóterületét vonta be a közösségi közlekedésbe. A Tisza Volán szakembereinek segítségével olyan menetrendet szerkesztettünk, amelylyel nem utaztatjuk feleslegesen a régi járáshoz szokott utazókat. A megszokott útvonal egy 2,5 kilo-

méteres kerülővel bővült ki: a Szegedről Deszke haladó járat először a meglévő buszmegállóknál teszi le az utasokat, azután megy ki az új fordulóhoz. A visszafelé, Szegedre induló járatok elsőként veszik fel a Szőregi soron felszállni kívánókat, és ezután járnak be a szokásos deszki utat. Így gyakorlatilag észrevehetően lett a legtöbb utasnak a változás, csak azok érzik, akik hosszú gyaloglásoktól szabadultak meg – mondta Király László, a település polgármestere, majd hozzátette: a fejlesztés során megépült két újabb buszmegálló is a Semmelweis utcában, amelyek nagy területet fednek le a régi településrészről.

– Nagyon örülök, hogy hosszú tárgyalások és lobbizás után sikerült elérni, hogy polgármesterségem első ciklusában megindulhasson a buszközlekedés az új részen. Sokaknak jelentett problémát, hogy Szegedről kiköltözve másfél kilométert kellett gyalogolni a legközelebbi buszmegállóig. Ez megnehezítette az építési telkek eladását, és nem egyszer adott okot az elköltözésre a Szegeden tanuló gyerekes családoknak. A járatok menetideje most megnövekedett 5 perccel, de senkinek nem kell többet fizetni a jegyekért, bérletekért, mert nem léptük át a menetdíj zónahatárt – nyilatkozta Király László, a település polgármestere.

HAGYOMÁNYÓRZÓ KÖZÖSSÉGI HÁZ IS ÉPÜL

Nyáron közel 10 milliós pályázati forrásból alakítják ki a Deszki Faluház szomszédságában a település életének első népi hagyományörző közösségi házát, amely helytörténeti múzeumként és tájházként működik majd. Ezekben a hetekben pedig már meg is kezdődött a futballpálya 3,2 milliós öntözőrendszerének kiépítése, valamint most kerül sor egy emlékpark átadására a település központjában.

Recept

CSUPA EPER MUFFIN

Hozzávalók a tésztához::

1,5 csésze liszt
2 teáskanál sütőpor
1/2 teáskanál só
10 dkg vaj
1 csésze cukor
2 nagy tojás (kicsiből 3 is lehet)
1/2 csésze tej
kevés citromlé
kockára vágott eper

Hozzávalók a krémhez:

25 dkg mascarpone
1 csomag vaníliás cukor
5-6 eper pürésítve
porcukor
1 csomag habfixáló
rózsaszín ételfesték (2-3 csepp)
6 szem eper a díszítéshez

Elkészítés:

A tésztához összekeverjük a száraz hozzávalókat. A cukrot a szobahőmérsékletű vajjal keverjük, a sütőporos liszthez adjuk a tojásokkal együtt. A tejjel lazítjuk. Belekeverjük az apróra vágott epret.

A muffinsütőt papírral béleljük. Belekantoljuk a tésztát, lehet majdnem tele tenni, ez a tészta nem emelkedik meg annyira. Kb. 180 fokon tűpróbáig sütjük, ez kb. 15 perc. Hűlni hagyjuk.

A krémhez az epret a vaníliás cukorral pürésítjük. Hozzákeverjük a mascarponehoz. Ízlés szerint porcukrozzuk. Az eper levétől felhigul, ezért 1 csomag

habfixálóval összedolgozzuk, ételfestékkel megszinezük.

Habzsákkal a muffinokra nyomjuk a krémet, felbevágott eperrel díszítjük.

Bármilyen más gyümölccsel is elkészíthető, például málnával, barackkal, szederrel...

Forrás: mindmegette.hu

